

**SAĞLIK BİLİMLERİ EĞİTİM PROGRAMLARI
DEĞERLENDİRME VE AKREDİTASYON DERNEĞİ**

MARMARA ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

FİZYOTERAPİ VE REHABİLİTASYON BÖLÜMÜ

KESİN RAPORU

TAKIM ÜYELERİ

Takım Başkanı: Prof. Dr. Aynur Ayşe Karaduman

Değerlendirici: Doç. Dr. Semiramis Özyılmaz

Değerlendirici: Dr. Öğr. Üyesi Emre Gürses

Gözlemci: Dr. Öğr. Üyesi Tansu Birinci

14-16 Ocak 2024

İstanbul-Türkiye

1. DEĞERLENDİRME

Sağlık Bilimleri Eğitim Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (SABAK) Sağlık Bilimleri Eğitim Programları Akreditasyon Kurulu (SAK), Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nin Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü lisans programının ikinci genel değerlendirmesini “**SABAK Değerlendirme Ölçütleri'ne**” göre yapmıştır. Rapor, değerlendirme takımının, öz değerlendirme raporlarının incelenmesi ile başlayan ve Marmara Üniversitesi ile yapılan ziyaret görüşmelerinden oluşan ön değerlendirmelerini ve Üniversite'nin 30-gün yanıtında sunulan bilgiler ve gelişmeler ışığında oluşturulan son değerlendirmelerini bütünleşik olarak aktaracak şekilde yapılandırılmıştır.

SABAK değerlendirmelerinin temel amacı, ülkemizdeki sağlık bilimleri eğitiminin kalitesinin yükseltilmesini özendirmek ve desteklemektir. Dolayısıyla, bu raporda yer alan değerlendirmelerin, kurum tarafından, eğitim programlarını iyileştirme çalışmalarına yardımcı olacak dış değerlendirme bulguları olarak algılanması beklenmektedir.

2.. GİRİŞ

Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi; 03 Kasım 1994 tarihli resmi gazetede yayımlanan Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan “Sağlık Eğitim Fakültesi” adı altında sağlık hizmet sektörü alanında eğitim vermeye başlamıştır. 13 Haziran 2007 tarihinde “Sağlık Eğitim Fakültesi” nin adı “Sağlık Bilimleri Fakültesi” olarak değiştirilmiştir. “Sağlık Yönetimi”, “Fizyoterapi ve Rehabilitasyon”, “Beslenme ve Diyetetik”, “Ebelik” ve “Hemşirelik” bölümleri olmak üzere 5 bölümlü olarak eğitim öğretim faaliyetine başlayan fakülteye, 2008-2009 Eğitim-Öğretim yılında öğrenci alınmış ve eğitim faaliyetleri başlatılmıştır.

2011–2012 Eğitim-Öğretim yılında ilk mezunlarını veren Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Programının 3 anabilim dalı bulunmakta olup 2022-2023 Eğitim-Öğretim yılında 12. Dönem mezunlarını vermiştir.

3 Profesör, 6 Doçent, 3 Dr. Öğr. Üyesi, 1 Öğretim Görevlisi, 4 Araştırma Görevlisi ve 6 ÖYP Araştırma Görevlisi görev yapmaktadır. Programda lisans eğitiminin yanı sıra lisansüstü eğitim de sürdürülmektedir.

Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Programı 15.03.2019-30.09.2024 tarihleri arasında SABAK tarafından 5 yıl süreyle akredite edilmiştir.

Aşağıda, 14-16 Ocak 2024 tarihleri arasında Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi'nin incelenen Fizyoterapi ve Rehabilitasyon lisans programına ilişkin kesin raporu yer almaktadır. Rapor, SABAK-Değerlendirme Kılavuzuna uygun olarak düzenlenmiştir. Buna göre; incelenen program ile ilgili olarak "Program Profili" başlığı altındaki bölümde sırasıyla akreditasyon ölçütleri ayrı ayrı irdelenmiştir. "Eğitim Programı" (Ölçüt 1), "Program Çıktıları" (Ölçüt 2), "Öğrenciler" (Ölçüt 3), "Öğretim Elemanları" (Ölçüt 4), "Altyapı" (Ölçüt 5), "Yönetim Yapısı" (Ölçüt 6), "Kurum Desteği ve Maddi Kaynaklar" (Ölçüt 7), "Sürekli Yenileme ve Gelişim" (Ölçüt 8), "Disipline Özgü Ölçütler" (Ölçüt 9). Raporun, ikinci bölümünde incelenen programla ilgili "**sonuçlar ve önerilere**" yer verilmiştir

3. PROGRAM PROFİLİ

Ölçüt 1. Eğitim Programı

Güçlü Yanlar

- Programın; misyon, vizyon, eğitim amaçlarını belirlerken üniversitenin, fakültenin ve FTR ÇEP-2016'nın hedeflerini dikkate almış olması,
- Eğitim planının disipline özgü ölçütlerdeki bileşenleri içermesi, yatay ve dikey entegrasyonunu sağlayan bir müfredata sahip olması,
- Programın eğitim planının öngörüldüğü biçimde uygulanmasının garanti altına alınmış olması,
- Kendi eğitim programlarını düzenlemek ve uygulamak konusunda özerk olması,
- Fizyoterapi Rehabilitasyon Eğitimi ve Bilişimi anabilim dalının kurulmuş olması,
- Eğitim programının alana yönelik/klinik karar verme deneyimi kazandırma konusunda geliştirdikleri sistematığın ve iş birliklerinin güçlü olması,
- Programın alana yönelik/klinik karar verme deneyimi kazandırmak için tüm laboratuvarları projeler ile geliştirmiş olmaları,
- Programın Rehabilitasyon Teknolojileri konusundaki gelişimi ve proje sayısı ile misyon odaklı bir yapıya doğru ilerlemesi,

- Öğrenci merkezli eğitimin benimsenmesi ve uygulanıyor olması,
- Eğitim programının araştırmanın yanı sıra toplumsal katkıyı içermesi,

Gelişmeye Açık Yanlar

- Eğitim programının iyileştirilmesi ve güncellenmesi için iç ve dış paydaşların görüşlerinin alınmasına rağmen, alınan geri bildirimlerin sistematik hale getirilmesi
- Mezunlardan alınan geri bildirimlere dayalı iyileştirmeler konusunun ve izleminin sistematik hale getirilmesi ve geri bildirim alınan mezun sayısının artırılması,
- Öğretim üyesi başına düşen öğrenci sayısının çok yüksek olmasının program yeterliliklerinin karşılanması konusunda tehdit oluşturması (Öğretim üyesi başına 54 öğrenci düşmektedir),
- Öğrencilerin mesleki uygulamaya çıkması için oluşturulan önkoşul ağacının, Atatürk İlkeleri, Türk Dili, Sağlık Hukuku gibi doğrudan fizyoterapi rehabilitasyon becerilerini içermeyen derslerden geçme zorunluluğu ile kurgulanmış olması
- Bitirme projesi ve bitirme tezinin iki farklı uygulama gibi görünmesine rağmen aynı ders içeriğine sahip olması,

Ölçüt 2. Program Çıktıları:

Güçlü Yanlar

- Program çıktılarının, öğrencilerin programdan mezun oluncaya kadar kazanmaları gereken bilgi, beceri ve yetkinlikleri kapsıyor olması,
- Program çıktılarının, SABAK çıktılarını karşılıyor olması ve programın eğitim amaçlarını destekliyor nitelikte yapılandırılmış olması,
- Program çıktılarının FTR-ÇEP 2016 ve Türkiye Yükseköğretim Yeterlilikler Çerçevesi (TYYÇ) dikkate alınarak hazırlanmış olması,
- Program çıktılarının ulaşıldığının dönemselsel olarak belirlenmesine yönelik bir ölçme ve değerlendirme sürecinin tanımlanmış ve işletiliyor olması,

- Pandemi sürecinde ve 6 Şubat 2023 depremi sonrasındaki süreçte uzaktan eğitimin aksamadan sürdürülmüş olması,

Gelişmeye Açık Yanlar

- Ders Bilgi Paketinde, program yeterlilikleri ve ders öğrenme çıktılarının uyumlu hale getirilmesi,
- Ders bilgi paketlerinde bazı derslerin içeriklerinin web sitesinde görünür olmaması,
- Bazı derslerin, Bologna ders bilgi paketlerinin program yeterliliklerine uygun hale getirilmesi ve AKTS lerinin gerçekçi şekilde hesaplanması,
- Ölçme değerlendirme sistematığının, program çıktılarının karşılandığını gösterecek şekilde düzenlenmesi ve tüm derslere uygulanması,

Ölçüt 3. Öğrenciler:

Güçlü Yanlar

- Öğrenci dönütlerinin program içeriklerini ve niteliklerini iyileştirmek amacıyla kullanılıyor olması,
- Öğrenci aidiyetinin yüksek olması,
- Öğrencilerin, öğretim üyelerine ve program yöneticilerine kolay ulaşıyor olması,
- Öğrencilerin, eğitim süreci boyunca bitirme tezi ve projeleriyle araştırmalara katılıyor olması ve çok sayıda TÜBİTAK öğrenci projesi yapmış olması,
- Öğrencilerin kalite süreçlerinde temsiliyetinin olması,
- Öğrenci kulübünün aktif olması,

Gelişmeye Açık Yanlar

- Öğrencilerin ders dışı zamanlarını değerlendirebilecekleri çalışma salonları ve sosyal olanakların sağlanması,
- Erasmus ikili anlaşma sayısının artırılması,

- Öğrenci sayısının fazla olması sebebiyle ders ve laboratuvar malzemelerinin yetersiz kalması,

Ölçüt 4. Öğretim Elemanı:

Güçlü Yanlar

- Programın öğretim elemanı kadrosunun, fizyoterapi ve rehabilitasyonun özelleşme alanlarında yetişmiş genç ve dinamik akademisyenlerden oluşması,
- Öğretim elemanlarının kendilerini geliştirmek üzere birçok faaliyete katılmış olmaları,
- Öğretim elemanlarının özellikle rehabilitasyon teknolojileri konusunda birçok proje geliştirmiş olmaları, patent ve ödülleri olmaları,
- Programın araştırma üniversitesi misyonuna uygun şekilde eğitim müfredatını güncelleyerek uygulaması,
- Öğretim elemanları ve genç öğretim üyeleri için rol model olan güçlü bir akademik kadroya sahip olması,
- Organize olma ve koordineli çalışma becerisi yüksek ve aidiyet duygusu gelişmiş bir akademik kadroya sahip olması,

Gelişmeye Açık Yanlar

- Öğrenci danışmanlıklarının sınıf danışmanlığı sistemi ile sınırlandırılmış olması,
- Araştırma görevlisi sayısının yetersizliği sebebiyle uygulama odaklı derslerde ve araştırmalardaki ivmenin azalması,
- Üniversitenin Bilimsel Araştırma Proje desteklerinin lisansüstü tezlerle sınırlı olması
- Fizyoterapi ve Rehabilitasyon alanının özelleşme alanlarında yetişmiş öğretim kadrosuna rağmen hasta hizmeti, araştırma ve öğrenci mesleki uygulamalarının gerçekleştirilebileceği uygulama alanlarının yapılandırılması,

Ölçüt 5. Altyapı:

Güçlü Yanlar

- Bilişim teknolojileri, kütüphane ve sosyal olanakların, programın eğitim amaçlarına ve program çıktıklarına ulaşmak için düzenlenmiş olması,
- Fakültenin 2022 Yılı “Engelsiz Üniversiteler Ödülleri’nde Eğitimde Erişilebilirlik Yeşil Bayrak ödülünü kazanmış olmaları
- Programın laboratuvarlarının örnek düzeyde geliştirilmiş olması,

Gelişmeye Açık Yanlar

- Programın içinde bulunduğu kampüste araştırma ve klinik uygulamalar için alt yapı olanaklarının sunulması
- Proje destekleri ile kurulan araştırma laboratuvarlarının kullanımının sürdürülebilirliği konusunda yazılım, yedek parça, sarf malzeme vb. desteklerin sağlanamaması nedeniyle atıl durumda olması,
- Projelerle teknolojik alt yapıyla donatılan laboratuvarlardaki fiziksel koşulların (su sızıntısı gibi) pahalı donanımları kullanılamaz hale getirebilmesi riski,
- Her biri ayrı birer fakülte yapısına sahip 6 bölümün tek bir binada yerleşmelerinden kaynaklı fiziksel koşulların yetersiz kalması,

Ölçüt 6. Yönetim Yapısı:

Güçlü Yanlar

- Programın kadrosunun her düzeyde kalite süreçlerine hakim olması,
- Üniversitenin stratejik planının fakülte ve program tarafından takip ediliyor olması,
- Öğretim kadrosu, idari personel ve öğrencilerinin fakülte yönetimine kolay ulaşabiliyor olması,
- Fakülte genelinde güçlü bir iletişimin olmasından kaynaklı kurum aidiyetinin yüksek olması,
- Programın Fizyoterapi ve Rehabilitasyon alanında yetkin ve deneyimli bir öğretim üyesi tarafından yönetiliyor olması,

- Fakülte yönetiminin program çıktılarının gerçekleştirilmesi ve eğitim amaçlarına ulaşılmasındaki destekleyici yaklaşımları,
- Programın kalite süreçlerine ilişkin raporlamaları periyodik olarak yapması ve yayınlaması,
- Programın idari işlerden sorumlu bir bölüm sekreterinin bulunması ve görev tanımının yapılmış olması
- Programın akreditasyonun sürdürülebilirliğini sağlaması konusundaki üstün çabaları,

Gelişmeye Açık Yanlar

- Komisyonlardaki görev tanımlarına uygun olarak iş akış şemalarının tüm süreçler için oluşturulması,
- Teknik personel ve idari personel ihtiyacının karşılanması konusunda desteğin sağlanması,

Ölçüt 7. Kurum Desteği ve Maddi Kaynaklar

Güçlü Yanlar

- Kurum tarafından idari süreçlerin sürdürülmesinde yetkin ve deneyimli idari personelin sağlanması,

Ölçüt 8. Sürekli Yenileme ve Gelişim

Güçlü Yanlar

- Programın SABAK Akreditasyonu almış olması,
- Programın her ölçüt için geliştirme ve iyileştirmeler yapma konusunda sistem oluşturma çabaları ve önemli ölçüde yol almış olmaları,

Gelişmeye Açık Yanlar

- Kalite güvence sistemini geliştirme çabaları ve uygulamaya yönelik girişimlerin önceki başvuruya göre daha gelişmiş olmasına rağmen, bu girişimlerin sistematik bir şekilde uygulanması, belgelendirilmesi ve tüm ölçütlerde sürekli yenileme ve gelişim kapsamında PUKÖ çevriminin kapatılabilmesi konusunda sistematığın geliştirilmesidir.

Ölçüt 9. Disipline Özgü Ölçütler

Güçlü Yanlar

Genişletilmiş eğitim programı (GAP) Fizyoterapi ve Rehabilitasyonun farklı alanlarını kapsayacak zenginlikte oluşturulmuş olması

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Sonuç olarak, SABAK ölçütleri kapsamında FTR Programının çok güçlü yönleri ve gelişmeye açık yönlerinin varlığı ortaya çıkmıştır. Özdeğerlendirme Raporu, ziyaret sırasındaki gözlemler ve görüşmeler kalite süreçlerine ilişkin çalışmalarını yeterince yansıtmaktadır.

Öneriler

- Derslerin öğrenme çıktıları ile program yeterlilikleri arasındaki ilişki ve uyumun tüm dersler için sağlanması.
- Mezun izleminin sistematik hale getirilmesi ve geri bildirim alınan mezun sayısının artırılması.
- Öğretim elemanlarının akademik performanslarının izlendiği bildirilmiş fakat izleme ilişkin iyileştirmelerin sistematik olarak gerçekleştirilmesi.
- Mevcut öğrenci sayıları da göz önüne alındığında araştırma görevlisi sayısının artırılması.
- Öğretim elemanlarının alanla ilgili mesleki kuruluşlarla, sektör, sivil toplum örgütleri ve işverenlerle güçlü bir iletişim ve iş birliği içerisinde olduklarına yönelik kanıtların geliştirilmesi.

- Özel gereksinimli bireyler için altyapı, eğitim materyallerine ulaşım ve sınavlar ile ilgili düzenlemelere yönelik geri bildirim alınması.
- PUKÖ çevrimlerinin tüm ölçütlere yansıtılması.
- Önkoşul düzenlemelerinin öğrenci mezuniyetini geciktirmeyecek şekilde düzenlenmesi.

Saygılarımızla

Prof. Dr. Aynur Ayşe Karaduman

Takım Başkanı